

Матвієва А. Б., Смолінська М. Т.
студентки 4-го курсу
факультету адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ АДВОКАТОМ ТА КЛІЄНТОМ

Моральним ядром адвокатської діяльності стає етика професійних зв'язків адвоката, яка визначає та спрямовує його поведінку у професійній сфері. Серцевину етики професійних відносин адвоката становить, передусім, питання етики взаємовідносин адвоката з клієнтом, оскільки, за влучним висловлюванням У. Бернама, «адвокат, коли виконує свої професійні обов'язки, знає тільки одну людину в світі, і ця людина – його клієнт» [1, с. 286].

Відносини адвоката з клієнтом вже під час звернення особи за професійною правничою допомогою, тривають в процесі реалізації укладеного між ними договору про надання правової допомоги, а певні обов'язки виконуються адвокатом і після закінчення дії або розірвання договору. Для того, щоб здійснювати усі покладені на нього функції, адвокату важливо дотримуватися Правил адвокатської етики, які регламентують поведінку у взаємовідносинах адвоката з клієнтом.

Виходячи з вищесказаного, при здійсненні професійної діяльності адвокат повинен керуватися передусім моральними принципами, бути морально стійким, що власне допоможе зробити правильний у складних ситуаціях не лише процесуального, а й особистого характеру у взаємовідносинах із клієнтом.

Отже, етика відносин між адвокатом та клієнтом – це сукупність моральних вимог і цінностей, які регулюють взаємодію адвоката з клієнтом і реалізуються у відносинах між ними.

Беззаперечною етичною основою взаємовідносин адвоката з клієнтом є довіра. Як відзначав Ю. І. Стецовський: «під визначенням довіри розуміють наступне тлумачення – це ставлення до кого-небудь, що виникає на основі віри в чийсь правоту, чесність, щирість». Адвокатська етика та її взаємовідносини, у свою чергу, базуються на довірі між адвокатом і клієнтом, що виникає не лише з моменту укладення договору про надання правової допомоги, але і напередодні. Власне такі відносини не обмежуються лише фундаментальною довірою, є великий та необмежений перелік принципів, які характеризують особливості цих відносин.

Принципи, які стосуються та розкривають відносини адвоката та клієнта знайшли своє вираження та деталізацію у II Розділі Правил адвокатської етики, серед яких найбільш важливими є такі: компетентність

та добросовісність; дотримання законності; пріоритет інтересів клієнта; неприпустимість конфлікту інтересів; конфіденційність; повага до адвокатської професії та інших адвокатів.

Щодо принципу конфлікту інтересів в аспекті виконання етичних обов'язків адвокатом можна сказати, що адвокат керується в цьому випадку не лише законодавчо закріпленими вимогами до професії адвоката, а й власними інтересами та упередженнями, які можуть суперечити його власним переконанням. Власне, відносини між адвокатом та клієнтом з порушенням даного принципу можуть і не виникнути, адже довірчі відносини між ними встановлюються у ході виявлення адвокатом професійних та особистих якостей, надання клієнту допомоги порадою чи дією зважаючи на ситуацію в цілому, а не лише в правовій характеристиці [3, с. 144].

Проте рівень довіри між адвокатом та клієнтом є доволі важливим важелем при невиконанні чи неналежному виконанні своїх професійних обов'язків адвокатом чи порушенням з його боку етичних вимог та Правил адвокатської етики.

Підсумовуючи вищенаведене, можна дійти висновку, що в аспекті відносин адвоката з клієнтом першочергово розкривається когнітивний аспект довіри, який характеризує ці відносини як такі, що базуються на переконаності в чесності, порядності, вірності, відповідальності та правдивості. Довіра виступає необхідною умовою ефективної професійної діяльності адвоката та слугує запорукою її успіху [2, с. 89]. Водночас на рівні нормативного регулювання довіра між адвокатом та клієнтом трансформується та визначає змістовне наповнення основоположних у адвокатській діяльності принципів та інститутів: конфіденційності та адвокатської таємниці, акцентуючи увагу на їх морально-етичній природі.

Список використаної літератури:

1. Бернам У. Правова система США. Вип. 3. Наук. ред.: Власихін В. А. Нова юстиція, 2006. 1216 с.
2. Таварткіладзе Н. М. Етичні основи діяльності адвоката-захисника: авто-реферат, дис. канд. юрид. наук : 12.00.10 Одеса, 2003. 215 с.
3. Бірюкова А. М. Конфлікт інтересів в адвокатській діяльності в умовах глобалізації. Вісник кримінального судочинства. 2017. № 1. С. 142-146.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***